

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 7. Vestem candidam etiam infantibus, ac alijs omnibus, quacunque dignitate præditi essent, olim clatē fuisse, eandem seruos in dominorum baptismo induere solitos, & ca[n]didis aulæris in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

apertissima nimium longus fui. reprimam
que me: & plura desideranti exis, quae
bus sequentibus dicenda sunt, testimonia
geram. Cum enim perfectum, & conciliatum
fuerit, cuiusvis ætatis, & ordinis viri
dam vestem datam fuisse, rationesque affe-
tur, cur dari solerent, & alia ad ministerium
mam, materiam, & vsum pertinentia cla-
plicabuntur: si ad antiquitatem omnia res-
tantur: nihil præterea requiri poterit.

*Vestem candidam etiam infantibus, ac aliis quocumque dignitate præditis essent, olim daturam fuisse: eandem servos in dominorum baptismis ad-
duere solitos: & candidis aulis in Principum
baptismo templorum parietes ornatas esse.*

C A P. VII.

Quamobrem de primo iam, sicut præ-
foram ordo postulat, dicere in cipi-
nullum enim veteris consuetudinis non regu-
rum fugit, olim vestem candidam etiam in-
fantibus tributam fuisse. Quod præclare
statatur B. Gregorius Nyssenus orat. 3. de sacro
festo Paschæ, ubi puerum vestis mutatione
teriora gaudij signa, quæ mente, & cogitatio-
ne non potest, præbere, docet his verbis: *pas-
lus infans mutatione vestis sensu externi se-
litur; quandoquidem interiori animi sensu non
potest.* Ac, ne longius exempla repetam, S.
Hieronymum, cum adhuc puer Romæ baptis-

*Vestis can-
dida etiam
infantibus
dari sole-
bat.*

obsignaretur, vestem candidam assumpsit; scri-
 bente Adone Treuirensi in vita ipsius: apud
 Bethleem Iudæ de presbitero sancti Hieronymi presbyte-
 ro hic natus in oppido Stridonis, quod Dalmatia
 quondam, Pannoniæque confinium fuit, patre Euse-
 bio, vestem Christi puer Roma suscepit. Est autem
 Christi vestis, ea, quam qui baptismo addice-
 bantur, rinduere solebant, ideo sic appellata,
 quod baptizati à satanæ seruitute ad Christi fi-
 dem, obsequiumque traducuntur. Et Paulinus
 Nolanus Epist. 12. ad Seuer. post præclaram
 Ecclesiæ constructæ, ac baptisterij mentionem,
 de candida puerorum veste inquit:

Vnde parens sacro ducit de fonte sacerdos

Infantes niveos corpore, corde, habitu.

Accedit Gregorij Turonensis testimonium li-
 b. hist. qui, Ignomerum Clodouei Francorum
 regis filium, dum albam vestem ferret, inter
 parentum manus, & lachrymas expirasse, tra-
 dit in hæc verba: baptizatus autem puer, quem Ig-
 nomerum vocitauerunt, in ipsis, sicut regeneratus
 fuerat, albis moritur. facile enim argumentari
 possumus, Ignomerum, si paulo post baptismum
 veste candida indutus, à terreni, & caduci re-
 gni miseris ad cœlestis, & æternæ felicitatis
 gaudia feliciter euolauit, eandem vestem in
 baptismo suscepisse; cum aliud suscipiendæ
 vestis tempus excogitari non possit, & ibi re-
 generationis, hoc est, baptismi non obscura me-
 tio fiat. Cui non dissimile exemplum suppedi-
 tant Acta S. Ludgeri Episcopi. Is enim, cum
 Frisia bis Christi sacra impie deseruisset, in
 omnem occasionem à veræ religionis, Chri-

S. Hiero-
 nymo bap-
 tismus, pa-
 tria, & pa-
 rens.

stianæque fidei septis abductas oues reuen-
 di, & aberrantes suis, vel alterius humeris
 tas ad ouile perducendi, animo excubans
 cum quendam ob receptam vtriusq; huma-
 nitatem, mira in Deum, & superos omnia
 obseruantia, singulorum domos celetiter
 errate, iussit, eo consilio, vt fidem nationum
 mulieres, quarum ingenium ad credendum
 esse facilius, nouerat, eorum infatulos, de
 inferis capita, in Dei filiorum libertatem
 tismi munere affereret. Cuius ille iussu libe-
 ter obtemperans, duos de viginti in hanc
 solita quadam suavitate spiritus, & mentis
 gore baptizauit. Sed non diuturnum illa
 dium fuit. Quippe ipsis diebus, quibus aliam
 vestem ferebant, pleriq; ad paratas man-
 & præmia migrarunt in cælum. Actorum
 hæc sunt: octodecim infantes baptizati
 omnes in albis defuncti sunt, exceptis duobus
 sanctus sacerdos pace reddita, sancti spiritus con-
 fessione, & manuum impositione firmavit. Simile
 est, quod Ioannes Moscus scribit in prælo
 cap. 207. puellam, Christi stipendiis additam
 cum alba veste induta in publicum prodiret
 omnibus, qui eam nouerant, suscepti bap-
 tismatis argumentum, præbuisse. At eam
 mentes ergo puellam baptizauerunt, & alba
 ta, rursus ab iis subuecta est: quam cum de-
 euauerunt. Vicini ergo cum ita illam albam
 tam viderent, dicunt ei, quis te baptizauit
 collati baptismi coniectura, ex candida ve-
 stis susceptione facta, vix, ac ne vix quidem
 subsisteret: nisi candida vestis in baptismum

solita esset. Quibus mirè congruunt S. Grego-
 rius humeris in verba lib. sacram. in ordine baptismi infan-
 tum: *Vestitur infans, dicente presbytero: accipe
 vestem candidam, &c.* Neque repugnat Aimoi-
 ni testimonium lib. 4. histor. Franc. cap. 1. de
 Theodeberti filio, adhuc in albis, rebus huma-
 nis exempto: *Theodeberti filius in albis noua re-
 operationis adhuc constitutus, innocentem exhalauit
 spiritum.* Hoc enim exemplum, sicut Ignomeri
 quod supra citatum est, apertè declarat, veste
 candidam in baptismo susceptam esse: cum e-
 ius delatio susceptionem consequeretur. De-
 moq; Methodius Constantinopolitanus lib. de
 his, qui abnegarunt per diuersos modos, pueris,
 qui coacti, à fide Christiana defecerunt, si post-
 modum meliorem mentem induant, iuxta ac
 baptizatis, vestem candidam tradi, præcipit his
 verbis: *si puer quidam apprehensus fuerit, & ab-
 negarit seu metu, seu ignorantia, & inscitia, is pro-
 prietas preces septem diebus accipiat, & octauo
 die lauetur, & à lauacro linteo accinctus, chrismate
 inungatur, ut solent inungi, qui baptizantur, & se-
 rat vestes nouas, secundum ordinem illorum, qui ba-
 ptizantur.* Ex quibus, cum vestes nouas pro albis
 politas esse, colligimus: quia nullæ baptismatis
 vni aptiores inueniri possunt: tum eas pueris
 baptizatis tributas fuisse, perspicuum est: quod
 delationis, quæ ex susceptione pendet, & or-
 dinis illorum, qui baptizantur, mentio fiat.

Vestis alba
 dabatur
 omnibus,
 quacunque
 dignitate
 præditi es-
 sent.

Reperio insuper, cuiusvis generis homines,
 etiam Regia, vel Imperatoria dignitate con-
 spicuos, huic consuetudini obnoxios fuisse.
 Nam, præter Constantini Magni, Ignomeri,

700 De Antiq. Bapt. rit. ac Cer.
& filij Theodeberti exempla, superius allata,
etiam Archadio, & Honorio, eorumque ne-
poti ex sorore, priusquam remissionis laueri
abluerentur, abstractis à sensibus, atque ad
animi contemplatione defixis, tres viri viden-
dos se obtulerunt, candidas vestes gestantes,
quibus post baptismum induerentur. Quod de
re Simeon Metaphr. in vita S. Epiphani. Con-
stant. Episc. ita scribit: cum ingressi autem essent
baptisterium, ut illuminarentur ab Epiphano, et
omni exhibito ministerio, ingressus est primus Arch-
adius: qui quidem ante se habuit tres viros veste ge-
stantes candidas, & tenentes Epiphaniam, unum
quidem à dextris, & unum à sinistris, & alterum
pone. Is autem magno timore est affectus, cognovitque
Epiphanius ex vultu Archadij, quod viderat visi-
onem, & dixit Imperatori: Attende tibi o fili, &
caue. solebat enim Epiphanius neminem mutare in
piscinam, donec aqua turbaretur. Postquam vero hic
illuminatus Archadius, illuminatus fuit etiam The-
odosius, & eandem quoque vidit visionem. Similitudo
etiam filius sororis eorum. Idem fertur de filio eius
Theodosio Iuniore. Quemadmodum Marcus
Gazensis Diaconus tradit: quem citat Bar-
nanius ad ann. Chris. 401. erat vere, inquit ille, pro-
pe infantem, qui portabatur, ipse quoque Imperator
Archadius, vultum habens hilarem, & nihil
magis, quam ea, quam gestabat, purpura. Insuper
ex proceribus portabat puerum in splendida veste.
Beda etiam lib. 2. Hist. Angl. de vita & gestis S.
Paulini Episcopi Eboracensis refert, Ostridum
& Eadfridum Regis Eduini filios, cum, Passio-
no Christianæ disciplinae præcepta, & Euane-

gely veritatem promulgante, iam per baptis-
 mum, veluti palmites, Christo insiti essent, vix-
 dom sumptis albis vestibus, ingenti omnium
 dolore, e vita excessisse. Ita enim habet: Pauli-
 nus autem ex eo tempore sex annis continuis, sicut,
 que ad finem Imperij regis illius, verbum Dei, an-
 nante, & fauente ipso, in ea prouincia predicabat,
 & baptizabatur, quotquot erant pra-
 ordinati ad vitam aeternam, in quibus erant Osfridus
 & Eadfridus filij regis Edurni, qui ambo ei exuli na-
 ti sunt de Quenburga Regina progeneri, Edilhim, &
 Altridis filia, & alter filius Busefrea: quorum pri-
 mi albi adhuc, rapti sunt de hac vita. Illud itidem
 constat, seruos, & aulicos (gratum cernentib.
 spectaculum) in suorum dominorum baptis-
 mo vestes candidas induisse. Quod expressum
 videmus in Theodosio Iuniore, quem, post re-
 generationis mysterium, infinita hominum
 multitudo, vestibus albis induta domum de-
 duxit. Sicut videre est apud Cæsarem Baroniu-
 tom. 4. Annal. vbi profectionem Ioannis Ca-
 saree Palestinæ, & Porphyrij Gazensis Episco-
 porum ad urbem Constantinopolim, propter
 celeberrimi templi Maræ Idoli euerfionem,
 Marcus Gazensis Diaconus ad Imperatorem
 Archa dium scribit his verbis: baptizato Iuniore
 Theodosio, & ab Ecclesia egresso in palatium, lice-
 bat rursus intueri decorem eorum, qui præerant mul-
 titudini, & vestem eorum resurgentem: erant enim
 omnes candidati, ut existimaretur multitudo esse niue
 replera. Quin etiam templorum parietes can-
 didis aulæis magnificè ornabantur: scribente
 Gregorio Turonensi lib. 2. hist. Eccles. cap. 31.

Vestem al-
 bam induc-
 bant etiam
 serui in do-
 minorum
 baptismo.

 Candidis
 aulæis tem-
 plorum pa-
 rietes orna-
 bantur in
 Principum
 baptismo.

702 De Antiq. Bap. rit. ac Cct.
 de Clodouei baptismo: velis depictis adhibitis
 sur platea Ecclesie, corinis albenibus alio
 baptisterium componitur, &c.

Cnr vestis candida baptizatis daretur.

CAP. VIII.

Quod si quærat aliquis, quid fuerit, quæ
 Vestis alba significabat innocentiam
 quæ in baptismo confertur.
 Obrem veteres in baptismo tantum res
 sti candidæ tribuerint: in promptu tantum
 sunt. Videretur enim primo vitæ integritas
 innocentiâ, quam in baptismo conlequebantur
 hoc quasi symbolo declarata fuisse. cum dicit
 Origenes Hom. 12. in Exod. *lora sunt vestimenta
 tua, cum venisti ad baptisimi gratiam, purificatus
 spiritu, purificatus es corpore, mundatus es de
 inquinamento carnis, & spiritus.* Omitto locum
 SS.^a Ambrosio, & b^o Ioanne Chrysolostomo
 perius allata. Iterare enim eadem non placeat
 Amalarij Fortunati verba non omittam lib.
 de Eccl. Offic. c. 27. *baptizamus, inquit, in
 sancto, quando abluimur à peccatis, quam adu-
 nem significant alba vestes in baptisimare per nos
 corpus. Et cap. 39. dum sacre Pentecostes elogia
 & prerogatiuas diligenter exequitur: tempore
 Pentecostes Ecclesia toto orbe nouos semper Discipu-
 los per aquam regenerationis aggregare conuenit
 merito saluti eorum congaudentes, quibusque alluuntur
 duuntur stolis, & nitorem purificate mentis
 doxæ habitus demonstrat. Quibus cum Rebaud
 Mauri verba consentiunt lib. 2. de Institutiõ*

^a Lib. de iis
 qui myste-
 ris inian-
 tur cap. 3.
^b Hom. in
 psalm. 118.